

HORVÁT-MAGYAR ÉS RÉGIÓS KAPCSOLATOK

KHALID-YOUSIF MONIRA

(Kivonat)

Az alábbi írás Horvátország szerepét mutatja be a délkelet európai régióban, és azt vizsgálja, hogy az régió országai hol tartanak az európai integráció felé vezető úton. Az Európai Unió egyik kiemelt célja a regionális kooperáció elősegítése. Ezt a célt Horvátország is sajátjának tartja, így a szomszédos országok minden Európai Uniói törekvését támogatja.

Kulcsszavak: Horvátország, Európai Unió, NATO, integráció, Bosznia Hercegovina, Szerbia

Az írás vázlatja

Horvátország az Európai Unióban

Horvát- magyar kapcsolatok

Horvát- régiós kapcsolatok

Bosznia- Hercegovina

Szerbia

Az Európai Unió szerepe a régióban

*

*Gordan Grlić Radman*² horvát nagykövet az *Eötvös Loránd Tudományegyetemen* 2014. június 5-én tartott előadásában Horvátország szerepét mutatta be a délkelet európai régióban. Emellett részletesen beszélt az Európai Unió és NATO integrációt elősegítő lépéseiről Bosznia-Hercegovinában és Szerbiában. Horvátország elkötelezett híve az európai értékeknek és kész ezeket az értékeket az integráció útján elindult délkelet európai országoknak átadni. Az előadása alapján azt vizsgáljuk, hogy az egyes országok hol tartanak ezen az úton.

Európai Uniói tagság

Horvátország nemrég tudhatta maga mögött első évét az Európai Unióban. Az ország EU- hoz való csatlakozása azon reformsorozatok kicsúcsosodása, amelyek többek között az *acquis communautaire*-t segítik elő. (OECD, 2014: 19) *Gordan Grlić Radman* nagykövet szerint az Európai Unió egyet jelent a stabilitással és a demokráciával: jogállamisággal, szabadsággal, emberi jogokkal. Az, hogy nem volt világháború az elmúlt évtizedekben mindezeknek az Unió által képviselt értékeknek köszönhető. Horvátország elkötelezett híve ezeknek az értékeknek. A stabilitás és béke fenntartásához és megőrzéséhez Horvátország számára az Uniói tagság elengedhetetlen feltétel, csakúgy, mint a környező országok számára. A régió vezetői kétségtelenül felismerték az együttműködés előnyeit a hosszú távú biztonság, stabilitás és gazdasági fejlődés megőrzésének érdekében. (Cross et al., 2013: 2)

1 A szerző: *Khalid-Yousif Monira*, *University of Glasgow* politika szakos hallgatója. Fő kutatási területe az Egyesült Államok külpolitikája.

2 Dr. *Gordan Grlić Radman* budapesti horvát nagykövet, a Duna Bizottság tagja. Horvátország Európai Uniói csatlakozási tárgyalásain is szerepet vállalt- az energia és a közös kül- és biztonságpolitika területén.

Horvát- magyar kapcsolatok

Több mint 800 éves közös történelem köti össze a két országot. Emellett Magyarország az első országok között volt, mely elismerte Horvátország 1991-ben kikiáltott függetlenségét. Magyarország szintúgy az elsők között volt Horvátország EU-s törekvéseiben való segítségnyújtásban. Horvátország köteletségének tartja, hogy az euroatlanti törekvésekben segítséget nyújtson a szomszédos országoknak, elsősorban Szerbiának, Montenegrónak és Macedóniának, csakúgy mint azt tette Magyarország is Horvátország esetében.

A szomszédos országokkal való viszony

Horvátország a környező országokkal jó viszonyt folytat, az egyes országok belső stabilitása mindkét fél érdeke. Továbbá kiemelt szerepének tartja, hogy a szomszédos országok euroatlanti törekvéseit a lehető legtöbb módon támogassa. A demokráciához hasonlóan az Európai Unió a regionális együttműködést is sarokkövének tekinti, mondhatni egy az EU politikájának prioritásai közül. Azonban a regionális együttműködés nem egy elszigetelt terület, hanem egy, amely szorosan kötődik az EU hosszabb távú céljaihoz, mint például a harc a szervezetbűnözés ellen. (Kappler, 2014: 76)

Bosznia Hercegovina a régió legérzékenyebb pontja, nehéz helyzetére az EU és a nemzetközi közösség megoldást eddig még nem talált. Tovább bonyolítja a helyzetet az ország etnikai összetétele és a háború következményeként a közigazgatás fejletlensége. Ezek a problémák ráadásul az Európai Unióhoz és a NATO-hoz való integrációt is lelassítják. (Cross et al, 2013: 2) Horvátország Bosznia Hercegovina politikai és gazdasági problémáinak megoldásának érdekében az Európai Tanács felé több kezdeményezést is benyújtott, melyet Szlovénia és Magyarország is üdvözölt. Horvátország szeretne európai perspektívát nyitni Bosznia Hercegovinának, mely stabilitáshoz vezethet, hiszen a környező országok már EU, vagy NATO tagok.

Szerbia 2013-ban megkapta a tagjelölti státuszt, habár vannak Horvátországgal még megoldatlan ügyei, az kész támogatni Szerbia EU és NATO csatlakozási törekvéseit. A nagykövet szerint egyetlen ország sem adhatja fel euroatlanti törekvéseit egy másik ország érdekeiért.

Horvátország a koszovói és macedóniai eseményeket figyelemmel követi, Koszovó esetében tárgyalások folynak Belgrád és Prishtina között, Macedónia esetében pedig Görögországgal, melyekbe Horvátország nem akar beavatkozni, mert ezek az ügyek kétoldalúak.

A nagykövet véleménye szerint a régiót csak nagyon kevesen ismerik, például hogy pontosan mi volt Jugoszlávia szerepe, hogy szakadt szét, sokan sztereotípiákra és találgatásokra építenek. Meggyőződése, hogy mindnyájunk feladata elkerülni a sztereotipizálást, ami nem könnyű, de ebben mutatkozik meg egymás elfogadása és eszméinek tiszteletben tartása.

Az Európai Unió szerepéről

Az Európai Unió egy heterogén entitás, már 28 tagállama van, melyeket összeköt a közös gazdasági, politikai és kulturális érdek. Azonban egyre nehezebben küzd meg azok felmerülő problémáival. Egy gazdasági „játékos”, akinek a kezében nincs megfelelő eszköz koherens álláspont kialakítására. Még az ENSZ, amely a béke fenntartásáért felelős sem mindig tud megfelelően reagálni az egyes konfliktusokra, így nem szabad az EU-tól sem sokkal többet elvárni, mint amire képes. A gazdasági válság előtt más céljai voltak: gazdasági függetlenség, szabad piac, de az idő múlásával rájött, hogy politikai eszközök is szükségesek lennének az integritáshoz. Ráadásul az alacsony részvételi arány az Európai Parlamenti választásokon (Horvátországban 25,25%) figyelmeztetés lehet az EU számára, hogy az euroszeptizmus lassan minden tagállamot elér, így jobban odafigyeljen polgárai érdekeire.

Több párbeszédre lenne szükség a nagyhatalmak között, illetve már hiányoznak a karizmatikus személyiségek is a politika világából.

Zárszó

Az előadás rávilágított arra, hogy a délkelet európai régió is az európai integrációs folyamat részévé kell, hogy váljon a stabilitás megőrzésének érdekében. Ebben az egyes országok lehetnek egymás segítségére, jelen esetben Horvátország, amely támogatásáról biztosította többek között Bosznia Hercegovina és Szerbia euroatlanti törekvéseit. Mikroszinten könnyebb eredményeket elérni, hiszen az Európai Unió nem rendelkezik mindig megfelelő eszközökkel a szükséges lépések véghezviteléhez.

Források:

- Cross, Sharyl et al. (2013): *Shaping South East Europe's security community for the twenty-first century; Trust, partnership, integration*, Basingstoke, Palgrave Macmillan
- Kappler, Stefanie (2014): *Local agency and peacebuilding; EU and international engagement in Bosnia-Herzegovina, Cyprus and South Africa*, Basingstoke, Palgrave Macmillan
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2014): *OECD Reviews of Innovation Policy: Croatia 2013*, Paris, OECD Publishing

© DKE 2014

<http://www.southeast-europe.org>Levél: [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org)

Figyelem! Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org) címre. *Az írást a következőképpen idézze:*

Khalid-Yousif Monira: Horvát-magyar és régiós kapcsolatok. *International Relations Quarterly*, Vol. 5. No. 2. (2014 nyár) 3 p.

Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő*